

1. *Єфремов С.* Серед білої ночі / С. Єфремов // Книгарь. — 1919. — № 20. — С. 1269—1272.
2. *Солоіденко Г.* Петро Стебницький — оборонець української книги та української мови / Г. Солоіденко // Бібліотечний вісник. — 2007. — № 2. — С. 29—33.
3. *Старовойтенко І.* «...Це життя було одним суцільним подвигом неустанної праці» (Про Петра Стебницького і його служіння українській справі) : [вступ. ст.] / І. Старовойтенко // Стебницький П. Вибрані твори / [упорядкув. та вступ. ст. Інни Старовойтенко]. — К. : Темпора, 2009. — С. 11—28.
4. *Стебницький П.* А. Савенко «Українцы или малороссы?» : [рецензія] / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 17. — С. 1917.
5. *Стебницький П.* В пазурах доктринерства / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 21. — С. 1365—1374.
6. *Стебницький П.* Вибрані твори / П. Стебницький ; [упорядкув. та вступ. ст. Інни Старовойтенко]. — К. : Темпора, 2009. — 632 с.
7. *Стебницький П.* Д. Донцов. «Культура примітивізму» : [рецензія] / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 17. — С. 1039—1040.
8. *Стебницький П.* Культурно-громадська праця П. О. Куліша // Стебницький П. Вибрані твори / П. Стебницький ; [упорядкув. та вступ. ст. Інни Старовойтенко]. — К. : Темпора, 2009. — 632 с.
9. *Стебницький П.* Н. Ясний. «Может ли Украина быть экономически независимой?» : [рецензія] / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 25—26. — С. 1743.
10. *Стебницький П.* Огляд преси. Підсумки і перспективи пролетарської економіки / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 25—26. — С. 1687—1699.
11. *Стебницький П.* Олександр Шульгин. Публіцистика : [рецензія] / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 19. — С. 1185—1186.
12. *Стебницький П.* Російські місячники на українському ґрунті / П. Стебницький // Книгарь. — 1919. — № 27. — С. 1827—1838.

Тетяна Трачук

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД У ЖИТТІ І ТВОРЧОСТІ АРКАДІЯ ЖИВОТКА

Розглянуто науково-педагогічну, громадсько-просвітницьку, журналістську діяльність Аркадія Животка (грудень 1918 р. — листопад

1919 р.), основні його публікації у журналах «Освіта», «Село», газеті «Трудова Громада».

Ключові слова: Аркадій Животко, українська преса, дошкільне дитяче виховання.

Рассмотрено научно-педагогическую, общественно-просветительскую, журналистскую деятельность Аркадия Животко (декабрь 1918 г. — ноябрь 1919 г.), основные его публикации в журналах «Освіта», «Село», газете «Трудова Громада».

Ключевые слова: Аркадий Животко, украинская пресса, дошкольное детское воспитание.

The scientifically pedagogical, public-elucidative, journalistic activity of Arkadiy Zhyvotko (December in 1918 — November in 1919), his basic publications in magazines «Osvita», «Selo», in newspaper «Trudova Gromada» are considered in the article.

Key words: Arkadiy Zhyvotko, the Ukrainian press, the preschool child's education.

Постать видатного діяча української культури Аркадія Животка впродовж останнього десятиліття привертає увагу багатьох вітчизняних науковців. Зокрема, М. Тимошик створив історико-бібліографічний нарис «Аркадій Животко як громадський діяч, журналіст і учений» [15]. Його журналістську і публіцистичну діяльність проаналізувала Н. Сидоренко [14]. Науково-педагогічні погляди А. Животка стали об'єктом дисертаційного дослідження Ю. Калічака [13].

У цій же роботі зроблено спробу оглянути кам'янець-подільський період життя і творчості А. Животка, коли він робив перші кроки на ниві педагогічної, громадсько-просвітницької та журналістської діяльності.

Образ полум'яного патріота, талановитого педагога і журналіста постає перед нами із поживклих сторінок газет «Життя Поділля», «Трудова Громада», журналів «Освіта» і «Село», що виходили у Кам'янці-Подільському впродовж 1918—1919 рр. і в яких друкував свої статті, рецензії, вірші Аркадій Петрович Животко, нині добре відомий нам як автор фундаментального наукового дослідження «Історія української преси».

Революційні події 1917 р. застали його у Петербурзі, він саме закінчував там навчання в університеті. Повернувшись незабаром на рідну Воронежчину, включається у громадське й політичне жит-

тя, стає активним членом Української партії соціалістів-революціонерів. Земляки обирають А. Животка членом Української Центральної Ради від Воронежської губернії, значна частина якої за волею тамтешнього українського населення мала приєднатися до Української Народної Республіки.

Однак воєнні події в Україні розгорнулися так, що невдовзі Центральна Рада вимушена була залишити Київ, тимчасово перенести столицю до Вінниці, а потім — і до Кам'янця-Подільського.

Сюди, у це старовинне місто над Смотричем, разом із представниками уряду УНР переїхав і А. Животко.

Тут він починає працювати інструктором відділу дошкільного виховання Подільської губернської народної управи і за завданнями Міністерства народної освіти, яке очолював І. Огієнко, розробляє методики і навчальні програми для впровадження їх в українських школах, публікує у двотижневому педагогічному журналі «Освіта» свої статті на теми дошкільного виховання та огляди дитячої літератури.

Більшість номерів цього журналу, також інших часописів, що виходили у 1918—1920 рр., нині зберігається у відділі рідкісних видань Наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка.

У першому номері журналу «Освіта» (15 листопада 1918 р.) вміщено статтю А. Животка «Фактори дошкільного виховання». У ній йдеться про виховну роботу з дітьми дво- — шестирічного віку, зокрема про те, що «...організувати молоді роки дитини, коли починає складатися характер, для виховання здорового фізично й духовно громадянина, строго стежачи за розвитком сторін психологічного життя, для виховання дійсного сина свого краю і народу, стає на черзі наших днів» [2, с. 12].

Автор визначає головні фактори дошкільного виховання дітей — економічний, психологічно-громадянський та психологічно-патологічний.

Головним у вихованні дітей має стати психологічно-громадянський фактор, наголошується у статті, адже «...умовою для цього є відродження народу. Систематичне віками знищення рідної культури, чуття державності свого народу, недбалості своєї мови, і звикле рабство під чужою культурою, а також ті нездорові умови родинного

життя, які породжують ухилення від нормального напрямку психологічного життя дитини в бік психо-патологічний, викликають необхідність для воскреслої держави виховати нових, вільних громадян, сильних почуттям і міццю духа» [2, с. 13].

У цьому ж номері журналу «Освіта» А. Животко публікує огляд книжок для дітей молодшого віку. Зокрема, висловлює жаль, що в той час, коли питання дитячого виховання починає пробуджувати серед громадянства значний інтерес, на книжковому ринку дуже мало книжок для дітей дошкільного віку.

Продовження огляду дитячої літератури А. Животка знаходимо і в наступних номерах журналу «Освіта». Дослідник, обмежуючись лише коротенькими анотаціями народних казок, а також казок Г. К. Андерсена і Д. Маміна-Сибіряка, глибоко аналізує художньо-естетичний рівень видрукованих окремими тогочасними українськими авторами власних творів для дітей, висловлює свої побажання, виробляє своєрідні критерії щодо тематики таких видань, їх літературно-естетичного рівня, досконалості мови, художнього оформлення. Він навіть сам починає творити для дітей, зокрема, пише на основі української народної казки «Ріпка» невелику п'єсу для постановки її дітьми дошкільного віку. Відгук-рецензію на цей твір С. Русової можна прочитати у № 6 від 15 березня 1919 р. журналу «Освіта».

У січні 1919 р. відбувся з'їзд педагогічних працівників, на якому виступив із промовою міністр народної освіти І. Огієнко, також свої доповіді зачитали провідні тогочасні учені-педагоги С. Русова, Володимирський, І. Дорошенко та ін.

А. Животко був запрошений до складу президії, організував роботу секції дошкільного виховання [16, с. 93]. Головні його думки із опублікованих у журналі «Освіта» статей «Фактори дошкільного виховання» і «До справ керування дитячими садками» були покладені в основу резолюції з'їзду.

У першоберезневому номері «Освіти» за підписом А. Животка надруковано звернення «До дитячих садків, дитячих захистків, дитячих притулків та товариств «Просвіта». У ньому йдеться про те, що наближаються річниця народження і смерті Т. Шевченка, тож «відділ дошкільного виховання Подільської Губерської Народної Управи закликає всіх, хто близько стоїть до дітей (дитячі садки,

захистки і т. д.), а також всі громадські організації вжити всіх заходів, аби це свято було відсвятковано і дітьми, для чого закликає влаштувати: читання, вечірки, концерти, урочисті походи зі співом і т. д.» [3].

А. Животко глибоко шанував геній Т. Шевченка. Особливо дорогою йому була тема «Шевченко і діти»: «Як у творах нашого генія, в його «Кобзарі», так і в самому житті того, чиє серце було повне любови, червоною смужкою проходить одна думка, одне почуття — безмежна любов до малих сих, любов до тих, чії ясні, прозорі оченята дають світлу віру, дають надію, що прийде ще той час, коли ці оченята, мов промінчики ясні заграють і висушать сльози на обличчі чайки — рідної країни, коли, виховавши їх, ми побачимо як всміхнеться «мати, заплакана мати» [4, с. 10].

Згадуючи вірш Т. Шевченка «І золотої й дорогої», А. Животко робить висновок: «Своєю кобзою Шевченко вчить нас краще всяких педагогічних наук, як треба уважно і з якою ласкою, любов'ю ми повинні відноситись до малих діток» [4, с. 11].

Пам'яті Т. Шевченка А. Животко присвячує білий вірш «Кобзар», що був вміщений разом із публікаціями М. Грушевського, інших видатних діячів на ниві українського громадського життя у щомісячнику «Село». Ось невеликий уривок з цього вірша: «Вмер Кобзар... Минули роки... / Пісня ж л'ється. / Ще і досі струн відгомін / Розлягається навколо. / В звуках струн, в Кобзарській пісні — / чути лиш любов до люду. / Кличе пісня, слово рідне до братів / несеться, полюбить благає пісня / рідний край, святу Руїну, / полюбить во врем'я люте, полюбить в тяжку незгоду... / полюбить Країну рідну — свою / славну Україну та за неї / в небі Господа молиять...» [5].

У цей час А. Животко багато працював у культурно-просвітницьких громадах, зокрема «Просвіті», організаціях національного напрямку, діяльність яких концентрувалася навколо ідеї державної незалежності України.

Коли на початку 1919 р. газета «Життя Поділля», що виходила у Кам'янці-Подільському з ініціативи Подільської губернської народної управи і при підтримці товариства «Просвіта», фактично стала органом Української партії соціалістів-революціонерів, очолити редакцію часопису запросили М. Грушевського. А. Животко у своїй

«Історії української преси» згадує: «Проф. М. Грушевський погодився і близько став на початку до тяжкої, в умовах того часу, редакційної праці органу, що опинився відтягитим воєнними подіями від світу... Поборюючи всі перешкоди, «Життя Поділля» намагалося підтримувати нормальний вигляд часопису та орієнтувати читача в надзвичайно складних і тяжких обставинах» [12, с. 266].

Варто додати, що значна частина цієї «тяжкої, в умовах того часу, редакційної праці» лягла на плечі А. Животка, оскільки йому було доручено виконувати обов'язки секретаря редакції газети «Життя Поділля». У випусках цього видання, що збереглися досі, ми не знаходимо жодного матеріалу за підписом А. Животка. Очевидно, виконуючи обов'язки секретаря редакції часопису і працюючи інструктором відділу дошкільного виховання губернської народної управи, він усю свою творчу енергію і час віддавав підготовці статей на теми виховання дітей і оглядів-рецензій дитячої літератури, які друкувалися у кожному номері двотижневика «Освіта».

Ймовірно, непроста щоденна робота секретаря газети «Життя Поділля», регулярна співпраця з іншими періодичними виданнями, набутий тут досвід написання матеріалів для преси і були одним із основних моментів, своєрідним орієнтиром при визначенні в подальшому напрямів професійної діяльності А. Животка. Преса, журналістика, журналістикознавство стали справою його життя. Після того, як 1920 р. він вимушений був залишити Україну і до самої смерті (1948 р.) проживав здебільшого у Чехії, його творча діяльність була такою ж активною. Він співробітничав з різноманітними україномовними друкованими органами, виступав із лекціями історичної тематики в багатьох аудиторіях, упродовж кількох років працює викладачем журналістики, досліджує пресу різних регіонів України, врешті, готує найголовнішу свою працю — «Історію української преси» (1946 р. — на правах рукопису, обсягом 196 сторінок машинопису та з додатком широкої бібліографії спеціальної літератури і джерел). Незважаючи на те, що ця книга з великим запізненням прийшла в Україну (1999), вона все ж помітно вплинула на розвиток історико-журналістських досліджень.

Однак повернімося до кам'янець-подільського періоду життя А. Животка. У середині квітня 1919 р. у місті утверджується радянська влада. Хоча цього разу і не надовго, але вона встигла

закрити газету «Життя Поділля»; перестає виходити й журнал «Освіта». Не відродилися вони і після того, як Кам'янець-Подільський знову зайняли українські війська.

Відомо, що А. Животко 11 червня 1919 р. виступив із патріотичною промовою від імені селянсько-робітничого клубу під час зустрічі кам'янчан з Головою Директорії УНР Симоном Петлюрою [17].

У літні місяці того року політична ситуація в Україні була надзвичайно складною. Повне відтворення її знаходимо на сторінках щоденного кам'янець-подільського часопису «Трудова Громада», який став центральним органом Української партії соціалістів-революціонерів. Очевидно, саме тут і почав працювати А. Животко, маючи вже досвід роботи секретаря газети.

Отже, добираючи матеріал до кожного номера, макетуючи його, він усвідомлював потребу у поданні відгуків на ті чи інші тривожні політичні події в Україні, необхідність підбадьорити людей, позитивно впливати на їх настрій. Це, напевно, і спонукало його до написання «віршів у прозі», які почав регулярно друкувати у «Трудовій Громаді». Тобто можна визначити, що його білі вірші є своєрідними відгуками, публіцистичними виступами у віршованій формі.

Із серпня до листопада 1919 р. він опублікував кільканадцять таких творів із закликком до громадянського оптимізму, віри у перемогу української справи, готовності вступити до бою за свободу України: «...Щирих серцем, вільних духом / в крові хочуть затопити? / Але ж ні! / Вже грім ударив... / Вихор знявся на дорозі... / «Гей до зброї!» — чути заклик... / «Гей до праці!» — чути голос... / — Нумо рвати кайдани! / Міцно стали люди, / усміхнулися до сонця... / В їх очах світилась віра, / певність була в почутті... / Досить! Годі! / Люди зброї вже не зложать... / вже не підуть з бою геть... / Під стягом небесним... / Під стягом — мов золото ниви... / Здобудуть повстанці рідному / Краєві волю...» [8].

Дуже тривожним вийшов випуск «Трудової Громади» за 27 вересня. У ньому було вміщено повідомлення про наступ військ Денікіна на Київ. Більше половини першої сторінки цього номера було відведено під звернення Уряду УНР до народу України, підписане Головою Директорії С. Петлюрою та іншими керівниками УНР. У ньому говорилося, що після того, як було скинуто владу Гетьмана

Скоропадського, як прогналося з України більшовиків-комуністів, простори нашої землі окупував царський генерал Денікін. «Всі, хто має силу і любов до свободи, в кого не згасло стремління до землі і волі, кому дорога демократична соборна Українська Республіка, вставайте до рішучого бою з ворогом!..» [1].

Тривожні повідомлення із фронту друкувалися у всіх наступних номерах газети.

Випуск за 11 жовтня замість «шапки» «Вся влада трудовому народові!», що відкривала перші сторінки всіх попередніх номерів, уже містить інший заклик — «Вперед! На зустріч повстанцям!». Тут же друкуються накази щодо військової служби, текст присяги українських народних республіканських військ. А на другій сторінці під гаслом «Геть денікінців з нашої столиці!» розміщено білий вірш А. Животка «Осінь», фрагмент якого варто навести: «Осінь... вітер вис... стогне, б'ється, / Хмари темні смуток сіють... / Сонце ж кличе до борні... / Геть скидаймо кайдани!.. / Адже серцем вільні ми!..» [9].

У ті дні твердість духу, оптимізм, віра і надія були потрібні людям, як ніколи. Республіка, її армія потрапили в жахливе становище, маючи трьох войовничих ворогів — Польщу, радянську Росію та денікінську армію. До того ж не узгодженими були позиції центрального і галицького урядів. 6 листопада 1919 р. командувач Галицької армії генерал Тарнавський, побоюючись агресії польських військ, підписав сепаратний договір з Денікіном, за яким галичани у повному складі, з усім військовим і державним майном переходять у повне розпорядження російської Добровольчої армії.

«Трудова Громада» 11 листопада на першій сторінці друкує велику статтю «Ми казали правду» про цей ганебний договір, а на другій сторінці вміщує заяву Уряду УНР «Державна зрада», яка закінчується закличками: «Ще не вмерла козацька сила на Україні. Геть всякий страх і безнадійність! Вставайте до боротьби за волю всіх народів, що населяють Україну!».

Поруч з цією заявою надруковано вірш А. Животка «Борітеся — поборите», пройнятий життєствердним настроєм: «Хоч крається смутком блакитне небо, / Негода нудьгою навколо скиглить. / Я буду співати, я буду радіти, / Байдуже, що серце скаженно болить... / ...Я буду стояти на варті надії, / З безмежних тривожних думок / Я буду сплітати надії вінок...» [6].

Однак у тих обставинах, в яких опинилася восени 1919 р. Україна, зокрема УНР, не в усіх її жителів був оптимістичний настрій. Приклад повної соціальної зневіри, апатії простежується у надрукованому в «Трудовій Громаді» вірші невідомого автора «Безнадійність»: «Нічого не хочу. Нічого не треба. / Безглузді усі поривання. / Всякі надії, бажання, змагання. / Знеслилось серце, у корчах життя...».

Зміцнити силу духу, впевненість і громадянську мужність людей намагалися своїми поетичними, публіцистичними виступами у газеті Остап Вишня (друкувався під псевдонімом П. Грунський), М. Годованець, який згодом став відомим українським поетом-байкарем, та А. Животко: «Нарід повстав!.. / ...«Гей до зброї!» — розляглося... / Звуком — дзвоном пронеслося... / Прозвучало «Гей, до бою!» / Прокотилося луною... / ...Ніч минула й ранок став, / Весь нарід за щастя краю / В ніч сваволі, зради, гніту / Як один повстав!» [7].

Ці, можливо, не зовсім поетично досконалі віршовані рядки А. Животка свідчать про те, як хотілося йому бачити вільною українську землю, як полум'яно закликав він до боротьби за її незалежність.

Однак сили були не рівні, тож українські патріоти не змогли перемогти. Це був крах чергової історичної спроби українського народу домогтися свободи і незалежності. А. Животко, важко переживаючи поразку Української революції, в одному з віршів порівнював її із біблійною історією про зраду Христа Іудою: «...Христос страждав... / Один з близьких Його продав... / «Роспни! Роспни його!» — гукав нарід... / І вірив в те, що він казав... / А на хресті — Христос моливсь за нього / В Його очах світилась віра... / А в серці чистому жила любов... / Минула ніч і сонце встало, / Промінням ясным всесвіт привітало. / Христос воскрес!.. / Минуло все! Але прокльон — / Тебе, Іудо, не мине» [10].

А. Животко, як і члени Уряду УНР, вимушений був наприкінці листопада 1919 р. покинути Кам'янець-Подільський, який з дня на день мали окупувати чи поляки, чи більшовики. Уже після його від'їзду «Трудова Громада» надрукувала ще кілька його віршів. Останній мав назву «Жахливе весілля»: «...Походом смутку, чорною стежкою / у вічність мандрують мрії, надії / минула життєва вес-

на... / ...В кожну хатину, в кожне віконце / стукає з двору кістлява рука. / Холодно... Зимно... Жахливо... / Годі! Доволі! / Чи ж мало взяла та, проклята мара!» [11].

У наступних номерах «Трудової Громади» (грудень 1919 р. — січень 1920 р.) уже немає віршів Остапа Вишні, М. Годованця, А. Животка. Натомість сторінки кожного номера цього часопису заповнено білими плямами з написом «вилучено цензурою».

Кам'янець-подільський період життя і творчості А. Животка, по суті, був його першим етапом, у певному сенсі — навчальним, на шляху освоєння журналістського фаху, що в подальшому став головним у його житті. Уся публіцистична, редакторська, громадська діяльність цієї непересічної особистості підпорядковувалася одній меті — формуванню національної свідомості українців, плеканню гордості від приналежності до української нації, прагненню до відродження і побудови власної держави.

1. Від Правительства Соборної України // Трудова Громада. — 1919. — № 70.
2. *Животко А.* Фактори дошкільного виховання / А. Животко // Освіта. — 1918. — № 1. — С. 12—13.
3. *Животко А.* До дитячих садків, дитячих захистків, дитячих притулків та товариств «Просвіта» / А. Животко // Освіта. — 1918. — № 5. — С. 25.
4. *Животко А.* Любов до малих сих / А. Животко // Освіта. — 1918. — № 5. — С. 10—13.
5. *Животко А.* Кобзар (пам'яті Т. Г. Шевченка) / А. Животко // Село. — 1919. — № 11. — С. 18.
6. *Животко А.* Борітеся — поборите / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 18.
7. *Животко А.* Нарід повстав / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 23.
8. *Животко А.* За волю / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 37.
9. *Животко А.* Осінь / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 79.
10. *Животко А.* Христос страждав / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 113.
11. *Животко А.* Жахливе весілля / А. Животко // Трудова Громада. — 1919. — № 138.
12. *Животко А.* Історія української преси : навч. посіб. / А. Животко ; упоряд. М. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 1999. — 368 с.
13. *Калічак Ю. Л.* Педагогічні погляди і громадсько-просвітницька діяльність Аркадія Животка : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Ю. Л. Калічак ; Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника. — Івано-Франківськ, 2001. — 194 с.

14. Сидоренко Н. М. Аркадій Животко — невтомний трудівник на ниві української преси / Н. М. Сидоренко // Українська періодика: історія і сучасність : доп. та повідомл. десятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 31 жовт. — 1 листоп. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 73—84.
15. Тимошик М. С. Аркадій Животко як громадський діяч, журналіст і вчений / М. Тимошик // Животко А. Історія української преси : навч. посіб. — К. : Наша культура і наука, 1999. — С. 11—34.
16. Труди з'їзду діячів позашкільної освіти й дошкільного виховання в Києві, 10—13 січня 1919 р. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. 93.
17. Хроніка // Новий Шлях. — Кам'янець-Подільський, 1919. — № 4.

Світлана Кравченко

ЄВГЕН МАЛАНЮК
НА ШПАЛЬТАХ ПОЛЬСЬКОГО ЧАСОПИСУ
«BIULETYN POLSKO-UKRAIŃSKI»
(ВАРШАВА, 1932—1938 pp.)

У статті розглядаються публіцистичні та літературно-критичні тексти Євгена Маланюка, які друкувалися упродовж 1932—1938 pp. на сторінках польського тижневика «Biuletyn Polsko-Ukraiński», їх ідейно-тематична спрямованість, критерії та підходи до оцінки суспільно-культурних явищ.

Ключові слова: Євген Маланюк, статті, виступи, рецензії, огляди, полеміка.

В статье рассматриваются публицистические и литературно-критические тексты Евгена Маланюка, опубликованные на протяжении 1932—1938 гг. в польском еженедельнике «Biuletyn Polsko-Ukraiński», их идеологически-тематическая направленность, критерии и подходы к оцениванию общественно-культурных явлений.

Ключевые слова: Евген Маланюк, статьи, выступления, рецензии, обзоры, полеміка.

In article publicist and literature-critical texts of Yevhen Malanuk that were printed in the period of 1932—1938 on the pages of Poland weekly «Biuletyn Polsko-Ukraiński», their idea and themes, criteria and valuation of social-culture phenomena were examined.

Key words: Yevhen Malanuk, articles, performances, critique, polemics.

«Biuletyn Polsko-Ukraiński» («Бюлетень Польсько-Український») — місячник, а згодом тижневик, який виходив у Варшаві